

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020349	IES de Sanxenxo	Sanxenxo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Lingua galega e literatura	1º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	6
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	9
4.1. Concrecións metodolóxicas	22
4.2. Materiais e recursos didácticos	23
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	23
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	24
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	26
6. Medidas de atención á diversidade	28
7.1. Concreción dos elementos transversais	28
7.2. Actividades complementarias	29
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	30
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	30
9. Outros apartados	31

1. Introducción

A finalidade da educación secundaria obrigatoria consiste en lograr que as alumnas e os alumnos adquiren os elementos básicos da cultura, desenvolvan e consoliden hábitos de estudo e de traballo, así como hábitos de vida saudables, preparándoos para a súa incorporación a estudos posteriores e para a súa inserción laboral, ademais de formalos para o exercicio dos seus dereitos e das obrigas da vida como cidadás e cidadáns.

Neste punto, a finalidade da materia de Lingua Galega e Literatura oriéntase tanto á eficacia comunicativa, comprender e expresarse con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega, como a favorecer un uso ético da linguaxe, a resolución dialogada dos conflitos e a construción de vínculos persoais e sociais baseados no respecto e na igualdade de dereitos de todas as persoas. Desta maneira, a materia contribúe ao desenvolvemento de todas as competencias recollidas no perfil de saída do alumnado ao remate do ensino básico.

O eixe do currículo de Lingua Galega e Literatura constitúeno as competencias relacionadas coa interacción oral e escrita adecuada nos distintos ámbitos e contextos e en función de diferentes propósitos comunicativos, así como co fomento do hábito lector, a interpretación dunha variada tipoloxía de textos e a valoración do patrimonio cultural. A reflexión explícita sobre o funcionamento da lingua brinda a ferramenta e a metalinguaxe necesarias para desenvolver a conciencia lingüística e mellorar os procesos de comprensión, expresión e recepción crítica.

O primeiro obxectivo da materia oriéntase ao recoñecemento da diversidade lingüística e dialectal da nosa contorna, de Galicia, de España e do mundo, particularmente do ámbito lusófono, co propósito de favorecer actitudes de aprecio a esta diversidade, combater prexuízos e estereotipos lingüísticos e estimular a reflexión interlingüística. Un segundo grupo de obxectivos refírese á comprensión, produción e interacción oral e escrita, incorporando as formas de comunicación mediadas pola tecnoloxía que se desenvolven a través das TIC e atendendo aos diferentes ámbitos de comunicación: persoal, educativo, social e profesional. Así, os obxectivos segundo e terceiro relaciónanse coa comunicación oral, o cuarto coa comprensión lectora e o quinto coa expresión escrita. O obxectivo sexto pon o foco na alfabetización mediática e informacional, mentres que o sétimo e o oitavo resérvanse para a lectura literaria.

A gradación entre cursos establécese en función da maior ou menor complexidade dos textos, das habilidades de produción ou interpretación requiridas, da metalinguaxe necesaria para a reflexión sobre os usos ou do grao de autonomía conferido ao estudantado. Por iso, tanto os contidos coma os criterios de avaliación gardan paralelismo nos diferentes cursos.

Os criterios de avaliación e os contidos organízanse en catro bloques:

- 1.«As linguas e os seus falantes», correspóndese de maneira directa co primeiro obxectivo.
- 2.«Comunicación», integra os contidos implicados na comunicación oral e escrita e na alfabetización mediática e informacional, vertebrados ao redor da realización de tarefas de produción, recepción e análise crítica de textos.
- 3.«Educación literaria», recolle as experiencias e os contidos necesarios para consolidar o hábito lector, conformar a propia identidade lectora, desenvolver habilidades de interpretación de textos literarios e coñecer algunhas obras relevantes da literatura galega e do ámbito lingüístico lusófono, estimulando á vez a escritura creativa con intención literaria.
- 4.«Reflexión sobre a lingua», propón a construción guiada de conclusións sobre o sistema lingüístico a partir da formulación de hipóteses, da procura de contraexemplos e do establecemento de xeneralizacións e contraste entre linguas.

Por outra banda, o contexto do centro onde se vai levar a cabo a nosa proposta didáctica xira arredor de varios aspectos:

*O concello no que se sitúa basea a súa economía no sector servizos xa que é un municipio onde ten moita relevancia o turismo, con destacada presenza de persoas procedentes de Portugal e do centro e sur da Península. Neste sentido convén lembrar a importancia do plurilingüismo na sociedade actual, por iso é tan necesaria a comunicación en varias linguas, ademais do galego, entre elas as linguas máis próximas como o portugués.

*En canto aos usos lingüísticos das familias, constatamos unha forte presenza de diglosia a favor do castelán, talvez

favorecida pola forte presenza do turismo exterior e porque os prexuízos lingüísticos arredor do galego seguen moi presentes.

Como ocorre no resto do país, a menor idade menor utilización da nosa lingua. O uso do galego entre o alumnado do centro é claramente desfavorable. Hai un número moi baixo de galegofalantes habituais.

Atendendo a ese contexto, plantexámonos dende o Departamento:

1. Fomentar o uso da lingua galega como lingua, tanto oral como escrita, e en todos os ámbitos.
2. Mellorar a eficacia comunicativa, comprender e expresarse con corrección.
3. Reforzar o traballo no ámbito sociolingüístico para a superación progresiva dos esquemas diglósicos e dos prexuízos asociados, así como da súa consecuencia máis inmediata, o rexeitamento do idioma propio.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e a realidade plurilingüe e pluricultural da Península Ibérica, analizando a orixe e o desenvolvemento sociohistórico das súas linguas (e, máis concretamente, a do portugués, catalán e éuscaro), e as características das principais variedades dialectais do galego, para favorecer a reflexión interlingüística, combater os estereotipos e prexuízos e valorar a devandita diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, formar opinión e ampliar as posibilidades de gozo e de lecer.	2	2	1	2-3	4	3		
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia e fluidez e co rexistro adecuado, atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos, e participar en interaccións orais con actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais como para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade para dar resposta ás necesidades e aos intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	4	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos atendendo ás convencións propias do xénero discursivo elixido, para construír coñecemento e para dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación, e integrala e transformala en coñecemento para comunicala desde un punto de vista crítico e persoal e, ao mesmo tempo, respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	4	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras diversas como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que evolucione en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras e compartir experiencias de lectura para construír a propia identidade lectora e para gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras ou fragmentos literarios do patrimonio galego, portugués e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permitan establecer vínculos entre textos diversos e con outras manifestacións artísticas, para conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozo da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-3-4
OBX9 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía axeitada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita coma de recepción crítica.	1-2	2	1-2		5			
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz, senón tamén ético e democrático, da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	SALVEMOS A TERRA	<p>É hora de tomar conciencia e implicarnos na defensa do medio natural. Todos podemos ser activistas.</p> <p>Así pois, no bloque de contidos de "Comunicación", leremos un texto que trata este tema. Sobre este mesmo asunto, xira o vocabulario da unidade: o mundo animal e natural.</p> <p>Estudaremos os distintos tipos de textos cos que nos comunicamos, escritos e orais. No bloque de "reflexión sobre a lingua" estudarán o alfabeto e os sons a partir da canción "Terra" de Tanxugueiras; tamén a sílaba e as palabras que forman parte dos textos cos que nos comunicamos, a súa estrutura e os seus tipos.</p> <p>En "educación literaria" preguntaremos a que xénero literario pertence o seu libro favorito e estudarán os diferentes xéneros literarios. Ademais lerán fragmentos dos libros de lectura do trimestre e levarase a cabo unha tertulia.</p>	10	12	X		
2	UN CONTO DE MEDO	<p>Aínda que a ONU proclamou en 1959 a Declaración dos Dereitos do neno, aínda hoxe vemos imaxes de nenos/as que carecen dos dereitos elementais. De aí a existencia de organizacións que defenden os dereitos da infancia.</p> <p>No bloque de "comunicación", leremos un texto onde se aprecia a vulneración dos dereitos dos/as nenos/as.</p> <p>A seguir, analizarase os elementos dos textos narrativos e da súa estrutura. Polo Samaín explicaranse os microrrelatos e elaborarán algún microrrelato ou conto de medo.</p> <p>Tratarase o vocabulario do corpo humano e a polisemia.</p> <p>No referente ao bloque de "reflexión sobre a lingua", estudaremos o substantivo, categoría importante nos textos narrativos. Repasarán todo o relativo á acentuación.</p> <p>No apartado da "educación literaria", coñecerán algunhas manifestacións da literatura popular.</p> <p>Exporán un tema para mellorar a expresión oral.</p>	10	14	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	PALABRAS DE AUGA. UN MUNDO DE LINGUAS..	<p>Decatámonos da importancia da auga? Cres que facemos un uso responsable dela? En moitos lugares do mundo este é un ben escaso.</p> <p>Neste senso, leremos un texto de "Palabras de auga", onde se trata a escaseza de auga no continente africano.</p> <p>O vocabulario refírese á forma de ser das persoas e á vestimenta. En conexión, aprenderán os recursos propios da descrición e farán un retrato ou autorretrato. Tamén repasarán a sinonimia. Como na descrición é necesario o emprego dos adxectivos, estudarán esta categoría gramatical e a gradación do adxectivo.</p> <p>No bloque das "linguas e os seus falantes", reflexionarán sobre a diversidade lingüística no mundo e na Península. Finalmente levarán a cabo unha investigación sobre as linguas no mundo e as súas familias ou referente a un ben fundamental como é a auga.</p>	10	10	X		
4	PIONEIRAS ABRINDO NOVOS CAMIÑOS	<p>En todas as épocas hai mulleres que romperon e rompen estereotipos e barreiras para conseguir unha sociedade igualitaria, tendo que enfrontarse a moitos prexuízos sociais.</p> <p>Neste senso, leremos un texto da "Expedición do Pacífico", onde se trata o tema da falta de oportunidade das mulleres no mundo da ciencia e a investigación nos séculos pasados- En relación co texto, ampliaremos o vocabulario referente ás profesións e repasaremos a antonimia. Analizarán textos da vida cotiá e das relacións sociais como a carta, o correo electrónico,...</p> <p>Estudarán a importancia dos determinantes e farán un repaso á ortografía.</p> <p>No bloque de "educación literaria" falaremos das lendas e recollerán e lerán algunha. Ademais lerán fragmentos dos libros de lectura do trimestre e realizarán unha tertulia.</p>	10	9		X	
5	FAGAMOS UN CONSUMO RESPONSABLE	<p>A cultura actual do "usar e tirar" produce toneladas de refugallos que tardan moito tempo en degradarse. Reducir o consumo, reciclar e reutilizar son formas de protexer o medio natural. E nisto debemos colaborar. O planeta é cousa de todos.</p> <p>A lectura da unidade explícanos a necesidade de sermos consumidores responsables. Neste senso estudarán o o vocabulario sobre a ecoloxía.</p> <p>Repasarán os textos expositivos e</p>	10	14		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	FAGAMOS UN CONSUMO RESPONSABLE	<p>practicarán a exposición oral. Na "reflexión sobre a lingua" trataremos o tema dos pronomes persoais e repasaremos a colocación dos pronomes persoais átonos na oración. Tamén repasarán aspectos ortográficos. En "educación literaria" veremos os textos poéticos, as súas características, temas e tópicos literarios máis cultivados.</p>	10	14		X	
6	COIDEMOS OS BOSQUES, SON O PULMÓN DA TERRA	<p>Dos bosques depende o noso benestar e supervivencia. Que pasaría se nos faltasen os pulmóns? A deforestación e os incendios son as súas principais ameazas. Leremos un texto referente a este tema e ampliaremos o vocabulario referente aos campos semánticos do mundo natural e da saúde. Revisaremos os textos xornalísticos a raíz dunha noticia referente aos incendios. Levarán a cabo un traballo sobre este tema. Na "reflexión sobre a lingua" trataremos o tema do verbo, categoría esencial nos textos xornalísticos xa que para comunicarnos e informar precisamos deles. No bloque das "linguas e os seus falantes" descubrirán a relación entre o galego e o portugués. Falaremos da lusofonía. En "educación literaria" continuaremos co estudo e cultivo da poesía.</p>	10	12		X	
7	UN CAMBIO DE RUMBO	<p>Os intereses económicos poñen en risco o medio ambiente. Porén hai colectivos ecoloxistas que loitan para que a Terra sexa un lugar mellor para todos os seres vivos que habitan nela. Lerán un texto que trata da destrución da natureza por parte duns cantos e o intento de evitalo de colectivos que ademais apostan pola paz como medio para solventar os conflitos. Neste punto repasaremos o léxico relacionado coa paz. Seguiremos co estudo do verbo e cos recursos estilísticos propios da poesía. Lerán fragmentos dos libros de lectura, este trimestre lerán obras teatrais o que nos permitiría facer algunha pequena representación na aula.</p>	20	14			X
8	NATUREZA, RITOS E TRADICIÓN EN GALICIA	<p>Lerán un texto relacionado coas nosas tradicións como os maios e o San Xoán. Trataremos o vocabulario da alimentación, xunto cos textos prescriptivos como as receitas. Na "reflexión sobre a lingua" estudarán as palabras invariables e practicarán os signos de puntuación, necesarios para que os</p>	10	11			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
8	NATUREZA, RITOS E TRADICIÓN EN GALICIA	textos sexan comprensibles. Nesta unidade trataranse as características principais dos textos dramáticos.	10	11			X
9	HEROÍNAS DE CÓMIC	Comezaremos coa banda deseñada. Lerán unha, a ser posible con protagonista feminina ,e trataranse as características e recursos iconográficos básicos deste xénero. Trataremos o vocabulario do tempo de lecer, veremos os cambios semánticos que poden experimentar as palabras. Na "reflexión sobre a lingua" achegaranse ao estudo da sintaxe. Coñecerán as últimas iniciativas a prol da nosa lingua, se dispoñemos de tempo.. Remataremos coa posibilidade de levar a cabo unha representación teatral e coa participación voluntaria no certame literario que se leva a cabo anualmente no centro.	10	9			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	SALVEMOS A TERRA	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	O/A alumno/a comprende e interpreta o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor dos textos da UD.	PE	80
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado formula xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua (o alfabeto, os sons, as sílabas, as palabras,...).		
CA2.4 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	O/A alumno/a comprende e interpreta o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor dos textos da UD.	TI	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explica e argumenta a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Aproximación ás secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas, descritivas, dialogadas e expositivas. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Lectura con perspectiva ambiental e ecolóxica, con especial incidencia na mudanza climática e na protección e benestar dos animais. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).

UD	Título da UD	Duración
2	UN CONTO DE MEDO	14

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	O/A alumno/a comprende e interpreta o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor dos textos narrativos da UD.		
CA3.4 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e modelos, a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, atendendo á configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	Explica e argumenta, coa axuda de pautas e modelos, a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra.	PE	80

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crea textos narrativos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes, a partir da lectura de fragmentos significativos de obras narrativas en que se empreguen as características propias deste xénero.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua como o uso das categorías gramaticais básicas (substantivo), sobre todo a partir dos textos narrativos, e das normas ortográficas (acentuación).		
CA2.2 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado realiza unha narración e unha exposición oral planificada sobre un tema elixido previamente, con fluidez e coherencia, co rexistro adecuado e utilizando eficazmente recursos verbais e non verbais. Faino seguindo un guión determinado.	TI	20
CA2.3 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O/A alumno/a participa activamente e de maneira adecuada nunha conversa informal ou formal seguindo as normas de cortesía lingüística.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Procesos de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal: tomar e ceder a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audien-cia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuíto literario e lector - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movemen-tos artísticos. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.). - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.

UD	Título da UD	Duración
3	PALABRAS DE AUGA. UN MUNDO DE LINGUAS..	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1.1. - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente algunhas características básicas do portugués, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándooos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Recoñece as linguas da Península Ibérica, especialmente algunhas características básicas do portugués, e identifica algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándooos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	PE	80
CA2.6 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localiza, selecciona e contrasta información procedente de diferentes fontes, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.		
CA3.6 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crea textos descritivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes, a partir da lectura de fragmentos significativos en que se empreguen as características propias deste tipo de texto.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Exprésase en lingua galega con riqueza e precisión léxica, mostrando corrección ortográfica e gramatical. Utiliza un vocabulario preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación (nesta UD relacionado coa forma de ser das persoas e o vestiario).		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua como o uso das categorías gramaticais básicas (adxectivo) a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, sobre todo nos textos descritivos.		
CA1.2 - Identificar, a partir da observación da diversidade lingüística da contorna, prexuízos e estereotipos lingüísticos, adoptando unha actitude de respecto e de valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal.	Identifica e reflexiona sobre os prexuízos e estereotipos lingüísticos arredor da lingua galega, adoptando unha actitude de respecto e de valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal.	TI	20
CA2.5 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Planifica e redacta textos escritos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Crea textos a partir das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados.		
CA1.1 - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente as características básicas do portugués, do éuscaro e do catalán, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Observación da propia biografía lingüística e da diversidade lingüística da aula. As familias lingüísticas e as linguas do mundo. Sistemas de escritura. Nocións básicas: fórmulas de saúdo e despedida, agradecemento e des-culpa. - Recoñecemento das linguas da Península Ibérica, especialmente do portugués, do éuscaro e do catalán. - Estratexias de identificación de prexuízos e estereotipos lingüísticos do galego e exploración das formas de os evitar. - Procesos de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Produción escrita: planificación, textualización, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos etc. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.). - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados). - Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia.

UD	Título da UD	Duración
4	PIONEIRAS ABRINDO NOVOS CAMIÑOS	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprende e interpreta o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos.	PE	80
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua como o uso das categorías gramaticais básicas (determinantes),		
CA2.5 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Planifica e redacta un texto escrito, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	TI	20
CA3.3 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades e deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Elixo e le textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades.		
CA4.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explica e argumenta a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversa. - Procesos de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter informal: tomar e ceder a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de maneira orientada a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible. - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura con perspectiva de xénero. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).

UD	Título da UD	Duración
5	FAGAMOS UN CONSUMO RESPONSABLE	14

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Establecer de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Establece de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, así como con outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos.	PE	80
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Emprega a lingua galega con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, demostrando coñecemento das regras ortográficas.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua como o uso das categorías gramaticais básicas (pronomes), sobre todo nos textos expositivos e instrutivos.		
CA2.2 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado realiza unha narración e unha exposición oral planificada sobre un tema elixido previamente, con fluidez e coherencia, co rexistro adecuado e utilizando eficazmente recursos verbais e non verbais. Faino seguindo un guión determinado.	TI	20
CA2.9 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explica e argumenta a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
- Procesos de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal, dos abusos a través da pa-labra e dos usos manipuladores da linguaxe.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audien-cia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movemen-tos artísticos.
- Relación e comparación dos textos lidos con outros textos, con outras manifestacións artísticas e coas novas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes.
- Expresión pautada a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e da valoración persoal de obras e fragmentos literarios.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).

UD	Título da UD	Duración
6	COIDEMOS OS BOSQUES, SON O PULMÓN DA TERRA	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1.1. - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente algunhas características básicas do portugués, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándooos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Recoñece as linguas da Península Ibérica, especialmente algunhas características básicas do portugués, e identifica algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándooos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	PE	80
CA2.5 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Planifica e redacta un texto escrito, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.		
CA2.10 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Identifica no discurso o emprego discriminatorio e sexista da linguaxe, así como os usos manipuladores partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos, así como dos elementos non verbais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Formular xeneralización sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralización sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua como o uso das categorías gramaticais básicas (o verbo), sobre todo a partir dos textos xornalísticos e dos medios de comunicación.		
CA2.1 - Valorar a forma e o contido de textos escritos, orais e multimodais sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valora e comprende en liñas xerais a forma e o contido de textos.		
CA2.7 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adopta un uso crítico das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións nas canles de transmisión da información.	TI	20
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valora a forma e o contido dos textos analizados na UD.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	Localiza, seleccionar e contrasta información de maneira progresivamente autónoma, adoptando un punto de vista crítico.		
CA1.1 - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente as características básicas do portugués, do éuscaro e do catalán, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os países lusófonos: localización, poboación, costumes... Coñecemento das primeiras nocións de lingua portuguesa. A ortografía. Semellanzas e diferenzas existentes cos sistemas ortográficos galegos. Iniciación ao coñecemento do léxico. - Contexto vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos e interpretación de intencións, canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. Redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital. Ris-cos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais. - Procesos de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Uso coherente das formas verbais nos textos. Correlación temporal no discurso relatado. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Mobilización da experiencia persoal e lectora como forma de establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.). - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.

UD	Título da UD	Duración
7	UN CAMBIO DE RUMBO	14

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprende e interpreta o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos.	PE	80
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Emprega a lingua galega con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, demostrando coñecemento das regras ortográficas e gramaticais.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.		
CA2.5 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Planifica e redacta textos escritos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	TI	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Establecer de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Establece de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consul-ta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora. - Mobilización da experiencia persoal e lectora como forma de establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Lectura con perspectiva ambiental e ecolóxica, con especial incidencia na mudanza climática e na protección e benestar dos animais. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
8	NATUREZA, RITOS E TRADICIÓNS EN GALICIA	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprende a información máis relevante dos textos escritos, ademais da importancia da corrección ortográfica como mecanismo organizador do texto escrito e da súa relación coa comprensión do mesmo.		
CA2.5 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Planifica e redacta textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle, presentando un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	PE	80

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos.		
CA2.2 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado realiza unha narración e unha exposición oral planificada sobre un tema elixido previamente, con fluidez e coherencia, co rexistro adecuado e utilizando eficazmente recursos verbais e non verbais. Faino seguindo un guión determinado.	TI	20
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisa os textos propios de maneira guiada como mecanismo de corrección e fai propostas de mellora a partir da reflexión metalingüística		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Os signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).

UD	Título da UD	Duración
9	HEROÍNAS DE CÓMIC	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1.1. - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente algunhas características básicas do portugués, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Recoñece as linguas da Península Ibérica, especialmente algunhas características básicas do portugués, e identifica algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	PE	80

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprende a intención do emisor de textos escritos e establece algún vínculo entre a obra lida e aspectos da actualidade, con outros textos ou manifestacións artísticas e culturais.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos.		
CA2.8 - Revisar os propios textos de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e retocar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisa os propios textos de maneira guiada como mecanismo de corrección e fai propostas de mellora a partir da reflexión metalingüística.	TI	20
CA3.6 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crea textos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos ou de propostas previas.		
CA1.1 - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente as características básicas do portugués, do éuscaro e do catalán, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado, contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.		Baleiro	0

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Iniciación á reflexión interlingüística. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Promoción dun modelo lingüístico afastado da castelanización e da deturpación para conseguir un modelo de lingua de calidade. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector - Expresión da experiencia lectora, con apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través de conversas literarias, coa in-

Contidos

- incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Lectura expresiva, dramatización e recitación de textos sinxelos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralidade implicados.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).
- Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Búscase desenvolver e asentar progresivamente as bases que faciliten ao alumnado unha adquisición e un desenvolvemento adecuados das competencias clave. Fomentárase a correcta expresión oral e escrita en lingua galega.

Así mesmo, a acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado, terá en conta os seus diferentes ritmos e preferencias de aprendizaxe, favorecerá a capacidade de aprender por si mesmo, fomentará o traballo colaborativo e en equipo, e potenciará a aprendizaxe significativa que promova a autonomía e a reflexión.

LIÑAS DE ACTUACIÓN no proceso de ensino e aprendizaxe:

-Partese do nivel de desenvolvemento do alumnado para ir tecendo a súa aprendizaxe. Para iso, é primordial a detección de carencias, erros e ideas previas como punto de partida no proceso de ensino e aprendizaxe.

-Presentaranse os temas sempre en relación aos intereses e capacidades do alumnado, procurando a motivación. Atenderanse os contidos máis funcionais para a vida, é dicir, aqueles relacionados co uso axeitado da lingua oral e escrita, así como os relacionados coa comprensión, análise e crítica de diversos tipos de texto xerados na nosa vida diaria.

-O uso de distintos métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado, favorezan a capacidade de aprender por si mesmos e promovan o traballo en equipo.

-A realización de proxectos significativos para o alumnado e a resolución colaborativa de problemas, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade.

-A énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

-O uso de estratexias para traballar transversalmente a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital e o fomento da creatividade, do espírito científico e do emprendemento. Así pois, ademais das redaccións, a lectura e comprensión de textos, a investigación formará parte do traballo habitual do alumnado.

-O traballo interdisciplinario e a coordinación con outros departamentos e equipos do centro, especialmente co equipo de dinamización da lingua galega e o equipo de biblioteca. Así pois, coordinarémonos co departamento de Lingua castelá para intentar evitar a superposición de contidos e para un acordo no emprego da terminoloxía lingüística.

-A presentación de recursos dixitais en lingua galega que faciliten a busca de información, a revisión dos textos e a súa posterior divulgación, sempre con respecto aos dereitos de propiedade intelectual. Ademais de consultar datos e de ampliar contidos, o alumnado debe familiarizarse co manexo de tradutores, correctores ortográficos e dicionarios

ou manuais de estilo que lle axuden a mellorar a redacción dos seus escritos.

-A énfase nas estratexias que fomenten a oralidade e as competencias activas, co fin de que o alumnado adquira as habilidades necesarias para expresarse correctamente nunha ampla variedade de situacións comunicativas e de contextos. Entre o amplo abano de actuacións que contribúen ao desenvolvemento desta destreza, están as dramatizacións e representacións teatrais, a música (poemas musicados...) e todo tipo de iniciativas en formato audiovisual (audiocontos,...).

-A reflexión sobre os principios democráticos, favorecendo a análise crítica dos conflitos. Fomentárase un uso ético da linguaxe, a resolución dialogada dos conflitos e a construción de vínculos persoais e sociais baseados no respecto e na igualdade de dereitos de todas as persoas. Procurárase, pois, a detección e eliminación dos usos discriminatorios e ofensivos da lingua.

-O fomento da lectura, que inclúe a proposta de obras e fragmentos de textos, atendendo a valores socioculturais e éticos que promovan a defensa dos dereitos humanos e a conciencia ambiental. Tamén se deben abordar lecturas desde unha perspectiva de xénero. As charlas con escritoras e escritores, os clubs de lectura ou os obradoiros literarios resultarán unha boa ferramenta para afondar nestes contidos.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Plataforma Edixgal
Ordenador portátil, ipad e tableiro dixital
Material complementario de reforzo e ampliación achegado polo Departamento
Libros de lectura xuvenil e clásicos do Departamento e da Biblioteca do centro
Fondo documental do Departamento de Lingua galega e da Biblioteca do centro
Recursos e páxinas web (Dicionarios e tradutores en liña, xornais dixitais, cotovía,...)

Respecto aos medios materiais dos que se dispón, nas aulas o profesorado dispón dun ordenadorl, ademais de pantalla dixital e canón, e o alumnado ten computador persoal. No Departamento e na biblioteca dispoñemos de material bibliográfico e audiovisual, ademais dalgúns xogos educativos para traballar a lingua oral e escrita. Por último, tamén temos no centro á nosa disposición alomenos un xornal e algunha revista en galego ao longo do curso.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

O obxectivo da avaliación inicial é diagnosticar e valorar o nivel de coñecementos previos do alumnado. Esta levarase a cabo nas primeiras semanas do curso.

Para realizar a avaliación inicial teremos en conta, ademais dos instrumentos específicos da nosa materia como pode ser unha proba inicial, a información achegada dende o Departamento de Orientación, a que contén o expediente académico do alumnado no Xade, así como os informes do titor e do profesorado do curso anterior. Todo co fin de adaptar o proceso de ensinanza e axustar a programación ao nivel inicial no que comeza o noso alumnado, para a partir de aí ir tecendo a súa aprendizaxe.

Isto proporcionaranos un coñecemento personalizado do alumnado (actitude de cara a materia, as súas capacidades e coñecementos) e da súa situación emocional, co fin de tomar as decisións de índole educativo que correspondan. Estas serán comunicadas aos pais ou responsables legais do alumnado por parte do/a docente directamente ou a

través da persoa titora. Entre estas medidas adoptadas na aula están por exemplo o reforzo educativo de aula ou as ACS.

Os instrumentos para realizar a avaliación inicial na nosa materia son:

- Unha proba escrita e/ou actividades propostas na clase.
- A observación, o diálogo e o intercambio constante entre profesor e alumno.
- Unha enquisa ao alumnado de carácter persoal para coñecer aspectos relacionados cos hábitos de traballo e o grao de interese e implicación respecto á lingua e á cultura galega.

Igualmente contemplaremos outros momentos de avaliación inicial: no comezo dunha unidade didáctica, dun tema.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	10	10	10	10	10	20	10	10	100
Proba escrita	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Táboa de indicadores	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

Criterios de cualificación:

A avaliación nesta etapa obrigatoria ten carácter continuo, formativo, personalizado e integrador. Perséguese unha evolución do alumno tanto a nivel de coñecemento e dominio dos contidos da área, como do emprego desta materia no aumento do dominio das competencias básicas que permitan unha madurez persoal.

Para a nota trimestral teránse en conta os instrumentos empregados:

- Probas escritas (en todas as unidades): 80% (contidos lingüístico-gramaticais e literarios) .
- Táboas de indicadores (en todas as unidades): 20% que categorizamos da seguinte maneira:

-10% inclúen diferentes procedementos:

-Libro de lectura. Cada alumno/a lerá tres libros como mínimo ata final de curso e terá que demostrar que comprendeu o seu contido. Ademais, poderán ler algún outro libro optativo dunha selección feita polos profesores/as do departamento, que suporá un incremento máximo de 0,25 na nota do dito apartado, sen chegar a superar o máximo fixado do 10%.

-Proba oral.

-Traballos (comprensión, redacción, comentario,...).

-10% (en todas as UD): traballo(s) (de creación, investigación,...), caderno de clase, actitude e participación do alumnado (sobre todo no que se refire a competencia persoal, social e de aprender a aprender) .

Descontarase por cada erro morfolóxico, ortográfico, sintáctico e erros de coherencia e cohesión 0,05 puntos. A presentación pouco coidadosa (sen marxes, sen sangría, con múltiples tachóns e borróns)

tamén será penalizada. O alumnado con máis de 20 faltas poderá ter que realizar un traballo de autocorrección lingüística.

A copia nunha proba (escrita ou oral) e/ou traballo por parte do alumno/a considérase unha práctica fraudulenta e polo tanto terá a cualificación de CERO puntos.

Cualificaremos, ademais da competencia lingüística, todas as demais competencias (competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñaría; competencia dixital; persoal, social e de aprender a aprender; competencia cidadá; competencia emprendedora e en conciencia e expresión culturais de aprender a aprender).

En caso de que o traballo(s) sexa entregado fóra de tempo, non acade a extensión mínima esixida ou a letra sexa ilexible, o traballo non será corrixido e non se terá en conta na nota, perdendo o/a alumno/a a parte da puntuación correspondente a ese traballo. Tampouco obterá unha cualificación positiva o traballo no caso de plaxio ou da utilización de programas de IA.

Para superar a materia, hai que ter en conta, ademais, as seguintes cuestións:

É imprescindible empregar a lingua galega na aula, tanto co profesor/a como cos compañeiros/as (tal como se establece no art. 12 do Decreto 79/2010, do 20 de maio).

Para aprobar a materia hai que ter na media ponderada final como mínimo un 5 (con nota inferior a 5 non se supera a materia) .

No caso de que o alumno ou alumno se ausente, de forma xustificada, por un período prolongado e coincidente ou moi próximo as datas da avaliación, o alumnado será avaliado dos contidos que se impartiron ata que se produciu a ausencia. Avaliarase dos contidos pendentes nas datas de recuperación .
Cualificación da oralidade.

Levaranse a cabo diferentes procedementos como o diálogo, as intervencións orais na aula e unha proba oral para coñecer a competencia lingüística oral do alumno/a.

Como se dixo anteriormente, é imprescindible empregar a lingua galega na aula, tanto co profesor/a como cos compañeiros/as.

En xuño, na avaliación ordinaria, a cualificación final será o resultado de calcular a media ponderada das tres avaliacións (unha vez feitas as probas de recuperación en caso de que a media final fose inferior a 5), computando a 1ª avaliación o 30% da nota do curso, a 2ª avaliación o 30% e a 3ª avaliación o 40% da nota do curso. Para calcular a media ponderada teranse en conta as notas numéricas reais das tres avaliacións.

Criterios de recuperación:

Segundo o principio de avaliación continua, tanto nas probas ordinarias como nas de recuperación realizadas ao longo do curso pódense incluír contidos impartidos en trimestres anteriores,, se así o considera necesario o/a profesor/a.

Despois de cada trimestre e a comezos do seguinte, o alumnado cunha cualificación negativa (inferior a 5 puntos) en cada unha das avaliacións poderá recuperar a materia e os apartados non superados de cada un dos trimestres. As probas de recuperación dos contidos e apartados do terceiro trimestre terán lugar nas últimas semanas do curso para aquel alumnado que non obtivese ata a data da recuperación unha nota igual ou superior a 5 na nota global do trimestre.

Para calcular a media ponderada da avaliación final de xuño utilizarase a nota de maior valor de cada trimestre unha vez realizadas as recuperacións dos tres trimestres.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Seguirase o disposto no Artigo 51. da Orde do 8 de setembro de 2021, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, onde se alude ao Plan de reforzo para o alumnado de educación secundaria obrigatoria que pase de curso con materias sen superar, onde se especifica o seguinte:

1. O alumnado de educación secundaria obrigatoria que se promova de curso con materias sen superar deberá seguir un plan de reforzo en cada unha das materias, destinado á súa recuperación e á súa superación.

2. O plan de reforzo será elaborado polo profesorado que imparte a materia que a alumna ou o alumno teña pendente de superar, baixo as directrices do correspondente departamento didáctico e co coñecemento do profesorado titor, e terá como referentes os obxectivos da materia e a contribución á adquisición das competencias.

Para a recuperación das materias pendentes teranse en conta que a falta de presencialidade obriga a establecer mecanismos de seguimento particulares .

Durante o curso escolar levaranse a cabo traballo(s) (diarios de lectura, traballos de investigación,...) e/ou boletíns de actividades para superar a materia nos dous primeiros trimestres. Estes computan o 60% na media ponderada da avaliación final.

No último trimestre realizarase unha proba escrita, que computa o 40% na media ponderada da avaliación final .

Aquel alumnado que obtivese un aprobado (nota igual ou superior a 5) na media ponderada final das 3 avaliacións terá aprobada a materia pendente.

No caso de realizar un traballo ou actividades de repaso, estes deben ter unha presentación aceptable. Non se corruxirán se están en malas condicións e cunha presentación pésima (rotos, dobrados, sucios,...). En caso de ser respostas a preguntas formuladas polo/a profesor/a deberán contestarse en folios e non nos propios exercicios, se hai que redactar. No caso de non entregar o traballo ou as actividades nas datas sinaladas polo Departamento e non ter unha causa xustificada segundo a valoración dos integrantes do Departamento, a cualificación destes será de cero. Tamén se cualificará cun cero os traballos copiados e/ou plaxiados, ou nos que se utilicen programas de IA.

No último trimestre incluíranse probas e/ou traballos para recuperar a materia para aquel alumnado que non obtivese un aprobado (nota igual ou superior a 5) na media ponderada final dos 3 trimestres no momento da realización das recuperacións.

Periodicamente faranse reunións co alumnado para tratar cuestións relacionadas cos exames ou os traballos.

En cada sesión de avaliación farase o seguimento do plan de reforzo e, de ser necesario, realizaránselle os axustes que procedan. En todo caso, para superar a materia pendente, o alumnado deberá obter avaliación positiva no plan de reforzo correspondente, o que se terá en conta para os efectos de promoción e/ou titulación.

Seguirase o disposto no Artigo 51. da Orde do 8 de setembro de 2021, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, onde se alude ao Plan de reforzo para o alumnado de educación secundaria obrigatoria que pase de curso con materias sen superar, onde se especifica o seguinte:

1. O alumnado de educación secundaria obrigatoria que se promova de curso con materias sen superar deberá seguir un plan de reforzo en cada unha das materias, destinado á súa recuperación e á súa superación.

2. O plan de reforzo será elaborado polo profesorado que imparte a materia que a alumna ou o alumno teña pendente de superar, baixo as directrices do correspondente departamento didáctico e co coñecemento do profesorado titor, e terá como referentes os obxectivos da materia e a contribución á adquisición das competencias.

Para a recuperación das materias pendentes teranse en conta que a falta de presencialidade obriga a establecer mecanismos de seguimento particulares .

Durante o curso escolar levaranse a cabo traballo(s) (diarios de lectura, traballos de

investigación,...) e/ou boletíns de actividades para superar a materia nos dous primeiros trimestres. Estes computan o 60% na media ponderada da avaliación final.

No último trimestre realizarase unha proba escrita, que computa o 40% na media ponderada da avaliación final.

Aquel alumnado que obtivese un aprobado (nota igual ou superior a 5) na media ponderada final das 3 avaliacións terá aprobada a materia pendente.

No caso de realizar un traballo ou actividades de repaso, estes deben ter unha presentación aceptable. Non se corruxirán se están en malas condicións e cunha presentación pésima (rotos, dobrados, sucios,...). En caso de ser respostas a preguntas formuladas polo/a profesor/a deberán contestarse en folios e non nos propios exercicios, se hai que redactar. No caso de non entregar o traballo ou as actividades nas datas sinaladas polo Departamento e non ter unha causa xustificada segundo a valoración dos integrantes do Departamento, a cualificación destes será de cero. Tamén se cualificará cun cero os traballos copiados e/ou plaxiados, ou nos que se utilicen programas de IA.

No último trimestre incluíranse probas ou traballos para recuperar a materia para aquel alumnado que non obtivese un aprobado (nota igual ou superior a 5) na media ponderada final dos 3 trimestres no momento da realización das recuperacións.

Periodicamente a Xefa de Departamento reunirse co alumnado para tratar cuestións relacionadas cos exames ou os traballos.

En cada sesión de avaliación farase o seguimento do plan de reforzo e, de ser necesario, realizaránselle os axustes que procedan. Na sesión de avaliación final do curso decidirán sobre a súa avaliación nos termos que se establecen na normativa que regula a avaliación na educación secundaria obrigatoria. En todo caso, para superar a materia pendente, o alumnado deberá obter avaliación positiva no plan de reforzo correspondente, o que se terá en conta para os efectos de promoción e/ou titulación.

Finalmente, considerando a natureza de avaliación continúa da materia de Lingua galega, os alumnos/as que, aínda que non acadaran os obxectivos propostos nas materias de Lingua Galega do curso anterior, consigan unha cualificación positiva na avaliación ordinaria do presente curso escolar, daráselles por aprobada a materia pendente.

Os profesores tutores e as familias recibirán información destas medidas en soporte papel e /ou a través de distintos medios dixitais e da páxina web do instituto.

En 1º e 2º da ESO descontarase por cada erro morfolóxico, ortográfico, sintáctico e erros de coherencia e cohesión 0,05 puntos. A presentación pouco coidadosa (sen marxes, sen sangría, con múltiples tachóns e borróns,...) penalizarase con 0,25. A copia nunha proba escrita por parte do alumno/a considérase unha práctica fraudulenta e polo tanto terá a cualificación de CERO puntos nesa proba.

Finalmente, considerando a natureza de avaliación continúa da materia de Lingua galega, os alumnos/as que, aínda que non acadaran os obxectivos propostos nas materias de Lingua Galega do curso anterior, consigan unha cualificación positiva na avaliación ordinaria do presente curso escolar, daráselles por aprobada a materia pendente.

6. Medidas de atención á diversidade

As medidas adoptadas responden ás necesidades educativas dos/as alumnos/as, tendo en conta as súas circunstancias e os seus diferentes ritmos e preferencias de aprendizaxe. Estas estarán orientadas a permitir a todo o alumnado o desenvolvemento das competencias clave e a consecución dos obxectivos xerais da educación secundaria obrigatoria.

As necesidades determinaranse a través da avaliación inicial que se realizará no comezo de curso ou no momento de incorporación ao sistema educativo, tras observar o progreso individual do alumnado durante as primeiras semanas de clase. Tentaremos detectar os posibles casos en que se necesite de apoio ou de compensación educativa. Se ten desfase curricular ou descoñece a lingua, seguirá un programa específico personalizado, ademais de incorporarse ás medidas de atención á diversidade deseñadas para cada curso.

Entre as medidas de atención á diversidade que se poden levar a cabo dentro da aula estableceremos as seguintes:

- Emprego de tempos diferenciados e máis flexibles para a realización das tarefas.
- Uso de materiais de apoio e recursos didácticos máis motivadores.
- O uso de distintos métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado, favorezan a capacidade de aprender por si mesmos e promovan o traballo en equipo.
- Traballo colaborativo en grupos heteroxéneos e aprendizaxe entre iguais.
- Adaptación dos materiais didácticos e os instrumentos de avaliación.
- Propoñer actividades de aprendizaxe diferentes, asegurándose da súa comprensión e execución e supervisándoas.
- Situación o/a alumno/a no lugar máis favorable para facilitar o seu traballo nas mellores condicións.
- Cando se use a forma escrita para avaliar podéñse considerar aspectos como: Que os exames escritos sexan curtos e con preguntas breves, cerradas, claras e con vocabulario sinxelo; evitar preguntas que requiran unha resposta moi elaborada; segmentar as actividades longas e limitar o número destas; en determinados casos ser tolerantes cos posibles erros ortográficos e/ou permitir que expliquen oralmente o que escribiron ou querían escribir, ademais de que pode caber a posibilidade de pactar a fórmula máis idónea para realizar os exames (oral ou utilizando o ordenador), debido ás dificultades de escritura deste tipo de alumnado.
- Programación de medidas de reforzo, co apoio na aula do profesor de Pedagogía Terapéutica.

Os alumnos que se aparten significativamente dos contidos e criterios de avaliación contarán cunha adaptación curricular individualizada elaborada polo profesor da materia do grupo de referencia do alumno, que se incorpora á programación anual dos Departamentos de Lingua Galega e Literatura e do Departamento de Orientación.

Buscaranse actividades complementarias para o alumnado que presenten un ritmo de aprendizaxe máis aventaxado ou sexan de altas capacidades.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual						X		
ET.4 - A competencia dixital		X	X			X		
ET.5 - O emprendemento social e empresarial					X	X	X	
ET.6 - O fomento do espírito crítico e científico	X				X	X	X	
ET.7 - A educación emocional e en valores	X	X	X		X		X	X
ET.8 - A igualdade de xénero		X	X	X	X	X		
ET.9 - A creatividade		X	X	X	X	X		

	UD 9
ET.1 - Comprensión lectora	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X
ET.3 - A comunicación audiovisual	X
ET.4 - A competencia dixital	X
ET.5 - O emprendemento social e empresarial	
ET.6 - O fomento do espírito crítico e científico	
ET.7 - A educación emocional e en valores	
ET.8 - A igualdade de xénero	X
ET.9 - A creatividade	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Charlas e obradoiros literarios	As charlas serán preferiblemente de autores das obras de lectura seleccionadas.		X	

Observacións:

As actividades complementarias e extraescolares quedan abertas a novas posibilidades e ofertas. Ao longo dos trimestres iranse concretando as actividades que se levarán a cabo. A realización destas actividades dependerá tanto do desenvolvemento da programación e da propia organización das actividades do centro, como da cantidade do alumnado participante.

As distintas actividades a levar a cabo, en moitas ocasións teñen lugar en colaboración con outros departamentos, como EDL e a Biblioteca ou con organismos e asociacións que axudan a integrar o proxecto educativo dentro da comunidade á que pertence o centro.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
-Planificación e desenvolvemento da programación didáctica.
-Seguimento do proceso de ensino/aprendizaxe.
Metodoloxía empregada
-Metodoloxía, prodementos e instrumentos.
Medidas de atención á diversidade
-Atención á diversidade.
Clima de traballo na aula
-Avaliación do proceso.

Descrición:

É importante que en todo proceso de ensino e aprendizaxe facer unha avaliación deste, da programación didáctica e da práctica docente. Para iso utilizaranse unha serie de indicadores de logro, seguindo unha escala e os resultados deben estar incluídos na memoria final do curso.

Esta avaliación pode, se fose necesario, supoñer modificacións na programación para os seguintes cursos educativos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

No principio de curso, a avaliación inicial ofrecerá datos para modificar os aspectos da programación que se consideren oportunos co obxecto de axustarse á realidade do alumnado co que se traballará.

Nos informes trimestrais do departamento incluírase un punto sobre o seguimento e grao de cumprimento da programación didáctica, verificándose se se están impartindo os contidos pro-gramados e se a temporalización é a adecuada. De non ser así, analizaranse as causas e faranse as correccións pertinentes.

Tamén cada trimestre, despois de coñecermos os resultados e as cualificacións do alumnado, farase unha valoración do desenvolvemento da programación e planificaranse as acción educativas que se consideren oportunas, co obxectivo de atender fundamentalmente aos aspectos en que o alumnado presente maiores dificultades.

Revisarase se a metodoloxía é eficaz para acadar os obxectivos e se nos procedementos e instrumentos de avaliación utilizados é necesario introducir algunha modificación. Teremos tamén en conta se as medidas e as actividades de reforzo adoptadas para atender a diversidade son as adecuadas.

Ao final de curso, avaliaremos a programación didáctica. Para esta avaliación teremos en conta, en primeiro lugar, o

grao de cumprimento da propia programación, valorando os resultados das avaliacións finais ordinarias do alumnado. Deste proceso extraeranse as propostas de modificación e mellora para a programación didáctica do vindeiro curso.

O resultado desta avaliación reflectirase na memoria final de curso do Departamento.

Para a avaliación da PD distinguiremos varios ámbitos:

-Planificación da Programación didáctica.

-Avaliación do proceso

9. Outros apartados